

”**SVENSK**”
BRANDKÅRSTIDNING”
 FACKORGAN FÖR SVERIGES BRANDKÅRER

N:o 10.

GÖTEBORG.
Joh. Glissons Efr. Boktr.
1911.

Okt. 1911.

Äges af:

Svenska
Brandmänna-Förbundet.
 Utkommer en gång i mån.

Redaktör och utgivare:

Öfverbrandmästare
ERIK BLOMGREN,
 Göteborg. Tel. 71.

Prenumerationspris:

Kr. 2: 75 för år. Lösn. 25 öre.

Annonspriser:

Å onstaget 50 öre, å blad mell.
 text 80 öre, i texten 1 kr. pr cm.
 och spalt

Stockholms nye brandchef.

Såsom vi förut meddeladt har brandkapten A. Svinhufvud den 5 sislidne september utnämmts till chef för Stockh. stads brandkår.

Brandchef Svinhufvud är född 1867 och inträdde, efter att först ha ägnat sig åt militäryrket, i tjänst vid Stockholms brandkår den 1 november 1899, blef förste brandlöjtnant den 30 januari 1900 och brandkapten den 22 januari 1901. Han har sålunda en mångårig erfarenhet för den kräfvande befattning han mottagit.

Kapten A. Svinhufvud.

Det är heller inte små fordringar som ställes på innehafvaren af en befattning som brandchef i Stockh., o. att kapten Svinhufvuds egenskaper fullt motsvarar dessa fordringar har han vid många tillfällen visat prof på. Det är äfven en viktig sak att de underlydande kunna, som här, fullt lita på chefs auktoritet.

Högt uppbyren som han är af brandkårens personal har hans utnämning till chef också af denna hälsats med största tillfredsställelse.

Afstyrkta pensionsansökningar.

Till drätselkammaren i Göteborg hade ord. brandkarlen Edv. Andersson Nyman, undermaskinisten vid brandkåren Frans Henrik Sandström samt extra brandkarlarne Gottfrid Valdemar Grönvall och Anders Olsson Kraffe ingått med begäran om pension, hvilken af brandchefen tillstyrktes.

Nyman har tjänstgjort vid brandkåren öfver 25 år och är 52 $\frac{1}{2}$ år gammal, Sandström har varit anställd vid kåren 21 år och är snart 47 år gammal, Grönvall har tjänat i nära 30 år och är snart 54 år och Kraffe har tjänat öfver 29 år och är 59 $\frac{1}{2}$ år gammal.

Drätselkammaren afstyrker emellertid dessa ansökningar med undantag af Sandströms; för denne tillstyrkes, såvida han afgår tidigast med utgången af febr. månad nästa år, en pension af 760 kr.

Sandström som är yngst af de pensions-sökande, är på grund af sjukdom oförmögen att sköta sin tjänst.

Drätselkammaren anser, att en allmän pensionsrätt för brandmanskap skulle i följd af yrkets beskaffenhet inträda vid mycket tidig ålder och i följd däraf blifva alltför betungande för staden, hvarjämte en medeltjänstetid af 6 eller 7 år anses mest lämplig.

Detta drätselkammarens afstyrkande har förklarligt nog vid brandkåren uppväckt en djup förståmning, och vi vilja inte uraktlåta att något närmare skärskåda saken, isynnerhet som frågan på det lifligaste berör brandväsendet i hela landet.

För att nu inte tala om det rent obarmhärta uti att inte tillstyrka pension för den, som efter en lång anställning vid brandkåren blifvit utsliten i samhällets tjänst och så godt som oförmögen att efter afskedstagandet skaffa sig sådant arbete, hvarmed han dragligt kan försörja sig och sin familj, så vilja vi å andra sidan först och främst påvisa det oriktiga uti drätselkammarens uppfattning, att en så kort tjänstetid som 6 å 7 år för brandmanskapet skulle vara den mest lämpliga.

Ett yrke, hvilket det vara må, tarfar sin lärotid, brandmannens icke minst, och att en i yrket erfaren brandman är till större gagn för samhället än en icke erfaren, torde väl inte behöfva särskildt bevisas. Att en brandman inte kan anses vara tillräckligt erfaren och förtrogen med brandtjänsten förr än efter en tid af 6 å 7 år, som Göteborgs drätselkammare håller före borde vara medeltjänstetiden, torde fackmännen vara eniga om. Att då uppmana en person att lämna tjänsten så fort han hun-

nit blifva förtrogen med denna, för att ersättas med en nykomling, som saknar både kunskap och erfarenhet, torde hvarken vara klokt eller gagnelikt; ty samhället gör i så fall en förlust, såvida det vill hålla sin brandkår på en hög och tidsenlig ståndpunkt.

Allt också vederbörande i Göteborg, fört åtminstone, synes ha haft samma mening bevisar det faktum, att manskapet inte blifva fast anställda vid kåren förr än de tjänat tre prof-år, under hvilken tid de blott anställas medelst kontrakt på ett år i sänder. Efter denna tid blifva de, som anses för tjänsten lämpliga, anställda medelst kontrakt tills vidare och med två månaders uppsägning. Vidare erhålla de som äro gifva, och som tjänat ut sina prof-år, hyresersättning samt tro sig ha fått en fast anställning och taga således brandtjänsten som sin lifsuppgift. Dessutom utgår inte det sista ålderstillägget till lönen förr än efter 11 års oförvitlig tjänst.

Hvad som nu föranleder drätselkammaren att återgå till längesedan förgångna tiders uppfattning om brandtjänsten och dess utöfvare, ha vi förgäfvets sökt få förklaring på, alldestund drätselkammaren förut tillstyrkt och staden beviljat pension för gamla brandmän.

Inom fackmannakretsar arbetas det mycket för, och det är ett lifsvillkor för brandväsendet, att de som ägna sig däråt anse tjänsten som ett yrke och söka förkofra sig uti detsamma. Skulle det icke vara så, så kunde man inte komma och tala om en »yrkesbrandkår», och det vill väl ändå Göteborg anse sig vara i besittning af.

Det är förresten inte endast i Göteborg som ledningen inom brandväsendet anser det vara förmånligast att ha manskap med lång tjänstetid. Stockholm har också frångått det gamla sättet att anställa folk vid brandkåren endast på vissa år, för att nu inte tala om Köpenhamn, där man redan länge har haft klart för sig förmånen af att ha erfaret folk vid brandkåren. Enligt brandkårens årsberättelse för 1910 hade 29 man där tjänat emellan 34 o. 25 år, 19 man emellan 24 och 20 år, 44 man emellan 19 och 15 år, 44 man emellan 14 och 10 år o. s. v.

Alldeles nödvändigt är det för såväl rekryteringen som för disciplinen och kårens duglighet i öfrigt att manskapet säkerställes i ekonomiskt afseende. Eller tror måhända Göteborgs drätselkammare att någon duglig och för sin framtid omtänksam person vill offra 6 å 7 af sina allra bästa år för att taga tjänst vid en brandkår och under tiden bli för gammal för att kunna erhålla annan plats som tryggar honom. på ålderdomen? Vi tro det

åtminstone inte. Därtill är lönen alltför liten; den behöfde i så fall minst fördubblas.

Så en annan sak. Samhället blefve dåligt betjänadt af en brandkår som så godt som uteslutande bestode af oerfaret folk, och för att få den något så när stridsduglig, behöfde manskapsstyrkan då högst betydligt ökas.

Men inte nog härmed. För att locka manskapet att vid eldsvådor göra sin plikt, d. v. s. lägga ned hela sin kraft och energi, utan att vika för några faror, så finge vederbörande vid alla möjliga tillfällen utdela belöningar och utmärkelser för »mod och rådhighet» m. m. Sådant har aldrig brukats i Göteborg förut, utan där har hvar man gjort sin plikt ändå. Man kan dock inte ställa upp fördringar utan att lämna vederlag.

Till sist vilja vi lifligt hoppas att herrar stadsfullmäktige i Göteborg ha en annan syn på saken än drätselkammaren!

Vi torde nog få tillfälle återkomma.

Hedrad brandchef.

Brandchefen i Falköping, fanjunkare J. A. Ahlberg, fyllde den 27 sistlidne september 50 år.

Om den för honom betydelsefulla dagen blef han på många sätt erinrad af vänner, fränder, kamrater, förmän och underordnade, hvilka hvar på sitt sätt ville bidra till att göra dagen angenäm och minnesrik.

Tidigt på morgonen uppvaktades han af fasta brandkårens medlemmar, därvid vice brandchefen, hr Bruno Larsson, framförde de uppvaktandes lyckönskningar samt uttalade förhoppning om fortsatt mångårigt och angenämt samarbete under hans befäl. Tal. öfverlämnade därefter såsom minnesgåfva från kåren ett guldur med följande inskription:

»Till brandchefen J. A. Ahlberg. Minne på 50-dagen 27/9 1911 från Falköpings fasta brandkår».

Med uttalande af sitt varma tack för den hjärtliga uppmärksamheten bjöd därefter hr A. kårmedlemmarne kaffe i sitt hem, där sedan en stund tillbringades under kamratlig och angenäm stämning.

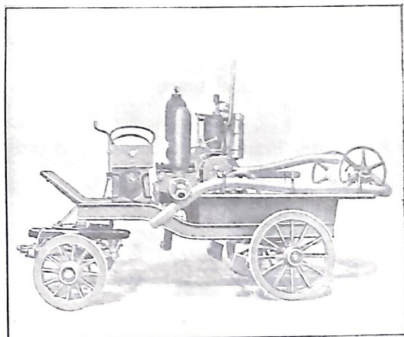
Sprid

Svensk Brandkårstidning!

Längre fram på dagen gjorde lärarekären vid samskolan les honneurs, därvid rektor Drakenberg uttalade kamraternas lyckönskningar till vännen och kamraten.

Under hela dagens lopp var dessutom hr A. föremål för minnesgoda vänners uppmärksamhet i form af blommor, bref och telegram.

På kvällen hade hr A. inbjudit den närmare vänkretsen till supé å Jouvins hotell. Här ägnades honom talens mångfald, här upplästes telegram från när och fjärran (t. o. m. ett, som var dateradt »Olympen» och under-tecknad Ling -- hvilken sade honom sitt tack för nitisk omvårdnad af gymnastiken, -- »dros» under möjligast djupa allvar) och här danade lefveropen taktfasta och kraftiga. Ahlberg har många vänner och goda vänner -- pammimnelsen härom torde för honom vara det oförgätligaste minnet från hans 50-årsdag.

Motorsprutan "MERIT"

5 hkr.

Lättskött och absolut tillförlitlig.
Driftkostnad ca 25 öre pr timma.

Uppfordrar 600 lit. vatten pr minut med en 25 met. vägrät, 20 met. lodrät stråle.
Ca 4 minuter för igångsättning.

A.-B. Fredr. Wagner.

Motorafdelningen.

Göteborg. Stockholm. Malmö.

Attäckningen af brandchefen major Sabelströms grafvård.

Härmdagen aftäcktes å Stockholms kyrkogård en genom subskription anskaffad större grafsten öfver afflidne brandchefen major E. E. F. Sabelström.

Å stenen finnes följande inskription: Major Sabelström, Brandchef i Stockholm. Brandkåren reste värden.

Sedan brandkårens musikkår utfördt ett musiknummer (Stilla skuggor) höll nuvarande brandchefen kaptan A. Svinhufvud ett kort anförande och bjöd så täckelset falla. Efter ytterligare ett musiknummer (Sof i ro) åkte deltagarne i de väntande brandkårsvagnarna tillbaka till sina respektive stationer, och den enkla men stämmningsfulla akten var afslutad.

Ett hemskt 40-års minne.

Söndagen den 8 dennes inträffade 40-årsdagen af Chicagos brand. Jätteeldsvådan utbröt nämligen den 8 okt. 1871 vid half 9-tiden på kvällen.

Man har olika versioner om eldens uppkomst. En är att en gammal irländsk kvinna vid namn Leary hade gått ut att mjölka en ko, som förvarades i ett skjul, fullt med foder. Kvinnan medförde en fotogénlampa, som af kon sparkades omkull och exploderade, hvarvid skjulet snart stod i ljus låga och antände närliggande trähus.

Tio minuter efter det elden utbrutit stodo flera hus i full låga. Emedan regn icke fallit på flera veckor voro alla träbyggnader torra och lätt antändbara, och lågorna grepo därför omkring sig med den största rofgrighet.

Brandkåren sökte förgäfvos hämma eldens spridning mot norr. Lik en öfvermäktig fiende stormade lågorna fram, ehuru de mottogos med störtsjöar af vatten från de stora ångsprutorna.

Så länge elden härjade endast på västsidan, voro stadsborna å sydsidan och nordsidan lugna i förtröstan på brandkårens skicklighet och ångsprutornas makt, men då ett jättelikt fyrvärkeri i den förnämsta delen af staden upplyste dem emellan kl. 12 och 1 på natten om deras misstag, grepos de flesta af en panisk förskräckelse.

Brandkåren lämnade västsidan och jagade i sporrsträck öfver broarna som ledde till sydsidan. Män och kvinnor trampades skoningslöst under hästhofvarna och sorlet af männi-

Henrikssons Handkrafts-Sprutor

Tillverkas endast hos

A. B. S. Henrikssons Sprutfabrik & Mek. Verkstad

Stockholm :: Ligna :: Sö.

Telegrafadress: Sprutbolaget.

Rikstelefon 6053.

skornas skrik och veklagan öfverröstade till och med stormens och lågornas dån.

Skärmytslingen med' elden var slut, och en kamp på lif och död började. Himlen var färgad blodröd, natten var ljus som dagen. Explosioner inträffade i de stora varumagasinen, och då detta inträffade uppstod en väldig krater som på en vulkan. Tusentals glöd-heta stenar slungades genom den af rök och gnistor mättade luften, och magasinens stenmurar kastades med högt dån åt alla sidor.

Hettan var odräglig. Endast på långt afstand var det möjligt att närma sig elden. De stora »eldfasta och brandfria» byggnaderna smälte som bly. Trätrottoarerna brunno fortare än en man kunde gå till fots.

Djuren hade blifvit alldeles vilda. Hästarna skenade, hundarna tjöto bedröfligt och dufvorna kastade sig blindt i den brinnande afgrunden, sedan de sväfvat några hvarf öfver densamma.

Men ännu vildare än djuren tedde sig människorna. Det tycktes som om på en gång alla skulle ha förlorat förståndet och att alla samhällets brottslingar med ens blifvit lösta ur sina bojor. Män som på hundratals slagfäit aldrig fruktat döden stodo bleka som lik och gråto som barn.

Män som dagen förut förfogade öfver miljoner stodo utfattiga, hjälplösa och rådvilla. Kvinnor sprungo i förtviflan såsom furier genom gatorna och uppfyllde luften med sina verop eller med sina om vansinne vittnade demoniska hänskratt.

Starka drycker flöto i strömmar i de uppbrutna och plundrade krogarna, rusiga personer raglade på gatorna eller nedfölla på trottoarerna för att aldrig mera uppstå.

Efter det klockan i rådhusets stora kupol sjungit ända till kl. 3 på morgonen sitt requiem öfver Chicago, släpptes fångarna i conty-fängelset lösa, och dessa förenade sig nu

med allt samhällets afskum, som samlat sig som gamar för att slå ned på sitt lätta byte.

Mord och rån begingos, stölder skedde i tusental. Folkmassan flydde under den gränslösaste förvirring öfver broarna och genom tunnlen under floden till nordsidan.

Här låg folket i lugn sömn och anade ej att faran sväfvade på stormens vingar öfver deras hem.

Gasverket exploderade emellertid med ett förskräckligt dunder, som väckte alla på nordsidan soivande, och länge dröjde det ej nu förrän elden gick öfver norra flodarmen.

Lågorna kastade sig i ett väldigt språng till Revere House, ett af nordsidans förnämsta hotell, och angrepo samtidigt därmed byggnaderna vid floden.

Inom kort brann det vid Chicago avenue liggande, af sten och järn uppförda vattenverket, och nu kunde brandkåren ingenting mera utträtta. Elden var enväldshärskare i den olyckliga staden.

EN Göteborgs
brandkår till-
hörig mekanisk stege
af Eens konstruktion
är till salu.

Anbud inlämnas till Brandchefen
i Göteborg.

Ingenting kunde räddas af dem som bodde i stadsqvarteren närmast floden. De som bodde längre åt nordost förde en del husgerådssaker, kläder m. m. till sjöstranden, som utgjorde en stor, öppen sandslätt.

Det dagades då lågorna hunno till detta sandfält. Orkanen dref sanden i höga hvirflar, och moln af rök, genom hvilka blixtar af eld då och då blänkte, insvepte hela sandslätten i mörker. Folket flydde ut i vattnet, under det att tusentals eldbränder som nedföll bland de »bärgade» sakerna satte hela stranden i brand.

Allt brann nu ända långt nedom Chicago avenue, där det svenska distriktet tar sin början. Ficktjufvar, dagdrifvare och rånare plundrade butiker och krogar, kvinnor i mängd blefvo vansinniga, nyktra och rusiga omkommo i lågorna — ingen konstnär skulle kunna teckna den rysansvärda scen då eld och bofvar innehade makten och täflade i grymhet med hvarandra...

Först vid Lincoln Park sattes en gräns för den röda hanens härjningar. Elden hade nu intet mera att förtära.

I den stora Chicagobranden nedbrunno icke mindre än 30,000 byggnader, däribland sextionio kyrkor och kloster, hufvudstadens nationalbanker och statsbanker, en mängd privatbanker, fem stora hotell, tre järnvägsstationer, fem telegrafkontor, ett hundra tidningsstryckerier, fem stora allmänna bibliotek, elfva stadsskolor, nio församlingsskolor, femton akademier och seminarier, fem sjukhus och sju barnhem.

Öfver ett hundra tusen människor beröfvades hus och hem, och den förlust som elden förorsakade uppskattas i svenskt mynt till alla minst 800,000,000 kr.

Mellan 200 och 300 personer funno sin död i lågorna. Det exakta antalet har aldrig kunnat bestämmas.

Jonsareds Fabrikers Aktiebolag GÖTEBORG

rekommenderar sina tillverkningar af sprutslangar af prima kvalitet.

Ansökan om löneförhöjning.

Öfverbrandmästarne och brandmästarne vid Göteborgs brandkår ha i skrifvelse till drätselkammaren anhållit, att från och med nästkommande år utgångslönen för öfverbrandmästare måtte bestämmas till 2,500 kronor och för brandmästare till 1,900 kronor, med två ålderstillägg för hvarje befattningshafvare, hvarterda à 250 kronor, efter respektive 5 och 10 års tjänst i graden. Dessutom begäres att beklädnadsersättningen måtte från och med samma tid utgå med 200 kronor.

Den nu utgående lönen är för öfverbrandmästare 2,100 kronor och för brandmästare 1,600 kronor med två ålderstillägg à 200 kronor efter respektive 5 och 10 års tjänst, jämte 175 kronor i beklädnadsersättning.

På 10 år nedbrunnet.

En författare påstår, att man bildligt taladt kan säga, att Ryssland inom förloppet af 10 år helt och hållet brunnit upp. Till belysande af dessa ord kan följande sammanfattning öfver en enda månads brandskador tjäna: 1500 desjatiner jord, öfver 4,000 gårdar, omkring 30 fabriker, 40 större varunederlag, 4 kyrkor, 14 ångfartyg, 25 med spannmål lastade järnvägsvagnar o. s. v. I officiella siffror representera årsförlusterna en half milliard rubel, men detta svarar på långt när icke mot verkligheten.

Hvilken oerhörd mängd af produkter, åstadkomna genom hårdt arbete, gå sålunda icke upp i lågor, säger samma person. Hvilket oerhördt förråd af energi, krafter och medel behöfs det icke för att återvinna det förlorade, för att framkalla nytt lif ur ruinerna. Om blott hälften af denna energi, dessa medel kunde användas till att från början bekämpa det onda, så skulle säkert dessa milliardförluster reduceras inom ganska vanliga gränser. Men i stället göres så godt som intet! Under senaste dumasessionen väcktes ett förslag, att på något sätt råda bot för det onda. Alla partier hälsade förslaget med tillfredsställelse, och sedan — lades det under gröna klädet!

(Brandturen.)

En »hjeltefond» till Sverige af Andrew Carnegie.

Den bekante amerikanske människovän-
nen och donatorn Andrew Carnegie har, så-
som känt, tidigare till flera länder såsom
Förenta staterna, Storbritannien, Tyskland, Dan-
mark och Norge, skänkt s. k. hjeltefonder för
belönande af hjältemodiga handlingar. För
grundande af en dylik stiftelse äfven för Sve-
rige har nu till k. m:ts förfogande ställts en
summa af 230,000 dollars, motsvarande i
svenskt mynt omkring 850,000 kr., i fempro-
centsobligationer. Stiftelsen är, enligt de på
grundval af donatorns anvisningar af k. m:t
den 6 oktober beslutade stadgarne, inrättad
till förmån för personer, som genom frivillig
bedrift eller eljes utöfver hvad plikten kan an-
ses ha bjudit, vågat lifvet för att inom Sverige
eller dess område rädda medmänniskors lif.
Af donatorn har särskildt hänvisats till de
fredliga hjältedåd, som förekomma bland ut-
öfvare af vissa yrken, såsom grufarbetare, sjö-
män järnvägstjänstemän, brandsoldater, polis-
män, äfvensom läkare och sjuksköterskor, när
de under svåra epidemier frivilligt erbjuda
sina tjänster.

Carnegiestiftelsen har till ändamål att till
personer, som vid utförandet af hjältedåd af
ofvan angifvet slag blifvit skadade eller lidit
förlust, ubetala, i fall af behof, ett belopp
nog att afvända de ekonomiska följderna af
den ådragna skadan eller att täcka de lidna
förluster samt att i fall sådana personer själfva
omkommit, likaledes i fall af behof tilldela
skäligt understöd åt deras efterlämnade änkor
och barn eller andra efterlevande anhöriga,
som för sin utkomst varit beroende af de af-
lidne. Utom dylika understöd må stiftelsen
äfven utdela belöningar i penningar eller annat
äfvensom medaljer, särskildt när behof af
understöd ej föreligger.

Understöd må utgå till person, som ut-
fört räddningsbragd af angifvet slag, till dess
han återvunnit hälsa eller behofvet eljes upp-
hör, till änka så länge hon lever ogift och
behofvet fortfar, samt till efterlämnadt barn,
till det uppnått 15 år eller eljes kan försörja
sig själf. Efterlämnadt barn, som visar ovan-
lig begåfning, må därutöver efter omständig-
heterna erhålla ytterligare hjälp till högre ut-
bildning. Understöd, som beviljats för en
gång, skall i regel utgå månatligen.

Enligt donators föreskrift skall stiftelsen
öfva tillsyn öfver att beviljad understöd af

understödstagare användas på tillbörligt sätt.
Om så ej sker eller behof af understöd för
vederbörande ej kvarstår eller om änka, som
erhållit understöd, ingått nytt gifte, skall un-
derstödet indragas.

Carnegiestiftelsens medel förvaltas under
statens kontroll och på dess ansvar af stats-
kontoret.

I öfrigt handhafvas stiftelsens angelägen-
heter af en styrelse på 8 svenska medborgare,
hvarjämte Förenta staternas sändebud i Stock-
holm i denna sin egenskap äger säte och
stämma i styrelsen. Ordföranden och vice
ordföranden utses af konungen. Öfriga med-
lemmar utses första gången af konungen. Vid
framdeles uppstående ledigheten äger styrelsen
i öfverensstämmelse med donators uttalande
vilja att genom val komplettera sig själf. Bland
styrelsens svenska ledamöter skall alltid finnas
en representant för grufdriften, en för sjöfar-
ten och en för järnvägsdriften, äfvensom två
med välgörenhets- och barnavårdsväsendet
förtrogna personer, helst kvinnor. Styrelsens
medlemmar åtnjuta ingen ersättning för sitt
arbete. Styrelsen träder i verksamhet den 1
januari 1912.

Till styrelseledamöter har k. m:t utsett f.
statsministern S. A. A. Lindman, ordförande,
andre deputeraden i riksbanken revisionssek-
reteraren C. Berg, vice ordförande, generaldirek-
tör F. W. H. Pegelow, förste lifmedicus med. d:r
C. A. V. Flensburg, disponenten fil. d:r Hj.
Lundbohm, sjökaptanen R. W. Edlind, samt
fröknarna Ebba Wedberg och Therése Tamm.

Oantändlig linoleum.

Som golfbetäckningsmedel är ju linoleum
i de flesta hänseenden förträffligt, och den
användes ock i hög grad. Den omständig-
heten, att linoleum brinner, betyder ju i regeln
mindre, ty det kan trägolf och andra mattor
som bekant också. Men det finnes fall, då
man af en eller annan orsak blott önskar an-
vända ett oantändligt eller åtminstone ett svårt
antändligt material, och vid sådana tillfällen
verkar linoleums brännbarhet hindrande för
bruket af detta i så många andra hänseenden
ändamålsenliga ämne.

Man har därför gjort en massa försök att
genom olika tillsättningar till linoleummassan
förminka dess antändlighet. Dessa experi-
ment ha emellertid intill aldeles nyss visat sig
resultatlösa, men under den allra senaste tiden

lär det ha lyckats att framställa en linoleumprodukt, som är så godt som obrännbar. Det är genom att blanda kolsyrad magnesia i linoleummassa, som man uppnått detta resultat. Den kolsyrate magnesian har nämligen den egenskapen att vid uppvärmning afgifva kolsyra, hvilken gas som bekant påstås verkar kvävande på eld.

Med den kolsyrate magnesian är det äfven det goda, att den icke upplöses i vatten och sålunda ej så småningom kan tvättas ur linoleumen, när denna rengöres. Det har nämligen vid andra försöksvis tillsatta sorter visat sig, att dessa efter hand försvunno i tvättvattnet.

Så vidt man hittills har kunnat iakttaga, har den kolsyrate magnesian ingen ogynnsam inverkan på själva linoleumsmaterialet med hänsyn till styrka, hållbarhet, elasticitet o. s. v., och det är därför all sannolikhet för, att detta salt i framtiden skall bli användt i mycket stor utsträckning som tillsättning till linoleum.

Brandkarlen Carl Adolf Nilsson.

Efter en längre tids sjukdom afled den 31 Augusti Brandkarlen vid Göteborgs brandkår Carl Adolf Nilsson.

Nilsson var född den 14 April 1883 och kom i brandkårens tjänst den 1 Mars 1905.

Då Nilsson vigdes till den sista vilan var hela personalen från brandst. vid Gustaf Adolfs Torg, å hvilken station Nilsson tjänstgjordt, närvarande. Färden till gräfen gick förbi nämnda station och de där tillfälligt tjänstgörande vore uppställda utanför stationen och gjorde ett sista honnör för den bortgångne. När hufvudbrandstationen passerades vore Cheferna och all personalen äfven där uppställda för att med ett honnör bringa den aflidne kamraten en sista hälsning. Bland kran-sarna märktes från »Befäl och underbefäl vid Göteborgs Brandkår», från »Göteborgs Brandkårs Kamratförening» m. fl.

Hvila i frid!

— n.

Ordet fritt.

Till

Redaktionen af Svensk Brandkärstidning,
Göteborg.

I senaste numret (9) af Eder ärade tidning finnes å sid. 94 en uppgift å de städer som före 1894 hade fasta brandkärer och vattenledning. Sanna förhållandet är ledsamt nog, att Piteå ännu i dag saknar vattenledning, hvilket jag härmed vördsamt velat meddela.

Högaktningfullt
H. Gustafson.

Till

Redaktionen af Svensk Brandkärstidning,
Göteborg.

Anhållas om plats för nedanstående i Eder ärade tidning.

Det var med häpnad jag läste i Göteborgs Handels- och Sjöfarts-Tidning för den 25 dennes, att drätselkammaren i Göteborg afstyrkt pensionsansökan från en ordinarie och två extra brandkarlar.

Det är i sanning ingen hugnesam underrättelse att få för dem som lagt ned hela sitt lifs arbete på en plats, som är så kräfvande som brandmannens. Så länge han kan fullgöra sin tjänst får han i bästa fall stanna kvar, men sedan får han klara sig bäst han kan.

Nog tycks det som en brandmans arbete borde vara bättre uppskattadt, då han, så länge krafterna

räcker, vågar lif och hälsa för att skydda samhället såväl som den enskildes lif o. egendom. Därför borde han nog, liksom andra stadens funktionärer af alla grader, vara tillförsäkrad pension när han fullgjort sin tjänst i så lång tid som 25 år samt uppnått en lefnadsålder af 50 år.

Det är inget lätt arbete att i 25 år vara beredd att hvilket ögonblick som helst under dygnet stå färdig att uppoffra sig själf, om så erfordras, och knappast någon kväll kunna lägga sig med den tanken att nu är jag fri så jag kan hvilat ut.

Att ett sådant arbete är enerverande och fort sliter ut dess utförare kan väl knappast någon förundra sig öfver, men därför bör han väl vara berättigad till att få något att leva af äfven sedan han är utsliten i det allmännas tjänst.

Men man får väl hoppas att Herrar Stadsfullmäktige, som ännu inte sagt sitt ord i saken, äro af annan åsikt än Drätselkammaren i denna fråga.

— o —

Från jätteskogseldarnas land.

Ju bättre man lär sig inse hvilken källa till mångfaldigt välsignelse besittningen af vidsträckt och välskötta skogsmarker utgöra för ett land, desto allvarligare tar man gifvetvis de faror som hota dem. I alla kulturländer har skogens skydd mot förintelse genom kortsynt girighet och brutal spekulation gjorts till föremål för särskilda lagstiftningsåtgärder, staterna själfva föregå med godt exempel vid vården af sina skogar, och man skyr inga offer, då det gäller att skydda skogen mot dess fiender.

Af dessa är ingen så fruktad som elden, som ju på några timmar kan åstadkomma de förfärligaste härjningar. En bortkastad tändsticka eller ännu brinnande cigarettstump kan som man vet bli upphovet till ofantliga förluster, och man får därför icke undra på att skogsägarna ha rätt litet öfver af sympati för folk som på de heta sommarsöndagarna företaga utflykter i deras skogar. Denna sommar har vårt land som bekant härjats af en stor mängd skogseldar och betydande skogsvården ha därvid gått förlorade. Äfven på andra håll i Europa ha skogseldar rasat i sommar, ehuru icke i den utsträckning, som i fjol sommar, då elden i Tyskland och Frankrike åstadkom de förfärligaste härjningar; så förintades som man erinrar sig i fjol flera hundra hektar gamla skogsbestånd vid Aix i Sydfrankrike, ehuru man ingenstädes gjort så mycket för att genom uthuggandet af breda vägar i skogarne hindra dylika stora edsvådor som just där.

De ohyggligaste skogseldarne förekomma dock i Nordamerika, såväl i Föränta Staterna som Canada. Där får nästan hvarje skogseld karaktären af en katastrof, och dessa katastrofer äro så talrika, att det mångt är knappast är möjligt att i siffror ange de skador som därigenom uppstå. Äfven den lifligaste inbillningskraft har svårt att föreställa sig skogseldar, som vara i tre till fyra månader och förvandla ett område så stort som hela Sverige i en enda svart och rykande ödemark där byar och städer få dela skogens öde och ända till tusenden mänskolif gå förlorade. För att fatta möjligheten af dylika katastrofer måste man erinra sig att de landsträckor som mest utsättas för dessa brandolyckor på samma gång äro ofantligt glest befolkade. Med en befolkning som uppgår till en person pr engelsk kvadratmil är det icke möjligt att bekämpa eldens raseri.

Som den vanligaste orsaken till de amerikanska skogseldarne anges gnistorna från lokomotiven, men ofta är det också lättsinnet och oförsiktigheten hos en kringströfvande jägare som sätter det rasande elementet i rörelse genom en dåligt släckt lägereld eller genom att knacka ur en brinnande pipa. Straffen för dylika oförsiktigheter äro visserligen ganska stränga, men det skulle i exempelvis Canada behövas ett par hundra tusen skogsvaktare endast för att åstadkomma en någorlunda uppsikt öfver skogarne.

Ett af de värsta brandår man känner var 1908. Under månaderna oktober och november var en stor del af den amerikanska kontinenten insvept i ett tjockt rökmoln, som icke sönderlets ens af starka vindar. New York, som kan fröjda

Ledig plats.

Öfverbrandmästare- befattningen

vid Borås fasta brandkår är till ansökan ledig, och skall till Brandstyrelsen ställda ansökningar till Brandchefen aflämnas eller med posten insändas senast den 5 nästa November. Platserna skall tillträdas omedelbart efter antagandet.

Löneförmånerna äro: årslön 1,500 kronor, beklädnadsbidrag 200 kronor, bostad, bestående af tre rum, tambur och kök i brandstationen samt ved och lyse.

Borås den 20 Okt. 1911.

Brandstyrelsen.

sig åt en nästan undantagslöst klar atmosfär, var i flera veckor inhöljt i en tjock rökluktande dimma, som vissa dagar var så ogenomtränglig, att de stora passagerarengarne icke vågade afgå. Ännu i december var röken särskildt i dalgångerna så tjock, att en mängd järnvägsochloker inträffade, emedan man icke kunde se signalerna för röken.

Då sådana företeelser visade sig på långa afstand från skådeplatsen för katastrofen, kan man tänka sig hvilka rysligheter som denna själf skulle ha att bjuda på. Det var i mitten af oktober som utbrötet af en stor skogsbrand i staten Michigan rapporterades. Då det icke fallit en droppe regn sedan den 15 augusti hade särskildt under-skogen torkat så, att den brann som fnöske. På tredje dagen efter det elden upptäckts, hade den redan utbredt sig öfver en sträcka af 300 kilometer. Öfver 10,000 människor arbetade förtvifladt på att åstadkomma vegetationslösa zoner och breda gravfvar, där man hoppades kunna bjuda elden spetsen. Järnvägsbolagen utrustade hjälptåg för att bringa invånarne i de mest hotade orterna i säkerhet.

Ett sådant hjälptåg afsändes från den lilla staden Posen med order att hämta omkring 500 elsassiska kolonister, som grundat en liten stad som de kallade Metz. Då tåget kom fram till Metz hade elden redan nått platsen och flera af husen lågo redan i aska. Halft vanvettiga af dödsångest störtade människorna upp i tåget, som omedelbart återvände. Som vanligt vid dylika tillfällen var lokomotivet en utmärkt snälltågsmaskin, och det var också af nöden, ty sprakande ilade den röde hanen efter och lokomotivförelaren hade endast ett par minuters försprång att undkomma. Då tåget närmade sig Haroks, halfvägs mellan Metz och Millesburg, upptäckte lokomotivförelaren att en andra kompakt eldmur spärrade vägen för honom. På ena sidan af spåret brunno de långsträckt stationsbyggnaderna, på den andra de upphopade kolförråden. Brinnande hjälkar och glödande kol lågo i massor på skenorna. Då brinnande spillror också började falla ned på tåget, fattade lokomotivförelaren det enda beslut som under sådana förhållanden var möjligt: han lät tåget för full maskin backa tillbaka samma väg det kommit. Han lyckades emellertid icke komma längre än några hundra meter, då godsinkan som gick sist i tågsättet urspårade och det för de arma människorna icke fanns väg vare sig framåt eller tillbaka. Eldaren kröp ner i vattenreservoaren och var på grund häraf den, hvars sönderkokta lik sedermera kunde identifieras, medan endast några förkolnade rester visade de öfrigas tragiska slut. Endast två personer lyckades rädda sig, nämligen lokomotivförelaren Foster och en passagerare vid namn Kinville. Betäckta med förskräckliga brännsår och blinda anlände de följande dag till Posen, utan att kunna ge besked om

hur de kommit ut ur den brinnande skogen. Icko häller senare återvunno de minnet af hvad som tilldragit sig under denna skrickens natt.

Då man åtta dagar senare äntligen blef here öfver skogsbranden i Michigan konstaterade man att den kostat minst 1,500 människors lifvet.

Icke mindre dramatiskt ehuru med lyckligare utgång är historien om ett annat hjälptåg från augusti 1908. Skådeplatsen för densamma var skogarne i British Columbia, där en skogsbrand utbrutit den 5 augusti. Från Kootenay, en bekant grufort, hade utsändts ett hjälptåg bestående af fem vagnar, hvars ankomst pr telegraf meddelades alla platser utmed järnvägslinien, så att befolkningen skulle kunna rädda sig i tid. Man hade emellertid underskattat befolkningens storlek. Tåget hade knappast hunnit ett par dussin kilometer in i det hotade området, innan samtliga vagnar voro till trängsel fyllda af en upphettad människoskara, och tågförelaren ansåg sig böra ge tecken till affard.

I detta ögonblick störtade ur röken ett 50-tal människor fram och fordrade att få plats på tåget. Passagerarne i vagnarne skreko, att det icke funnos någon plats mer, men då satte sig nykomlingarne resolut ned på spåret framför lokomotivet. »Kör öfver oss, eller tag oss med», ropade man och för lokomotivförelaren återstod naturligtvis ingenting annat än att hålla med tåget.

Det voro emellertid passagerare i vagnen icke med på. En del af dem hoppade af för att tvinga lokomotivförelaren att fara vidare och en karl drog redan sin revolver mot förelaren. »Gamle gosse, far strax eller jag skjuter». Lokomotivförelaren var dock kvickare i vändningarna och sedan han satt en kula mellan reffbenen på revolvermannen, böjde man sig för hans anordningar. En del öfverflödigt bagage vräktes ut, och plats bereddes härigenom för de nyanlända. I förbigående sagt blef lokomotivförelaren aldrig dragen till ansvar för sitt skott. Under färden körde han öfver en träbro, som stod i ljus låga och lyckades komma öfver i tid; knappast var den sista vagnen på andra sidan, innan bron ramlade i djupet.

Af 300 stora skogseldar i Amerika, hvilkas orsak med någorlunda säkerhet faststälts, voro icke mindre än 120 försakade af gnistor från järnvägstågen. Det har utfästs höga pris för uppfinnandet af fullt effektiva gnistsläckare, men ännu är problemet icke nöjaktigt löst. Den som lyckas härmed — och omöjlig bör väl saken inte vara — kan till tillfredsställelsen att bli en välgörare för hela världen också beräkna att bli en mycket rik man.

(Dalabladet).

Anmärkningsvärda eldsvådor.

Eldsvådor i Göteborg.

Den 27 sept. kl 9,20 fm. anmäldes pr telefon till brandstationen i Lundby att eld utbrutit i en villa i Brämregårdens egnahemskoloni, hvarför brandkårsafdelningarne vid brandstationen i Lundby och vid Gustaf Adolfs Torg ryckte dit.

Vid brandkårens ankomst rasade elden häftigt i såväl villan som i ett till densamma hörande uthus. Det hade äfven fattat eld i en annan på omkring 10 meters afstånd belägen villa. Brandkårens arbete blef därför i första hand att rädda denna villa, då den först antända icke ansågs kunna bärgas.

Då vattenledningen ännu icke utlagts till detta område, måste vatten till släckningen tagas ur en damm på något öfver 800 hundra meters afstånd från eldstället.

Ångsprutan placerades vid denna damm och utlades därifrån en slangledning som vid eldstället förgrenades till tre.

Den först antända villan jämte uthus nedbrann till grunden, men den andra blef endast ramponerad å taket och den ena väggen.

Elden hade försäkrats därigenom att en fyra-årig gosse, som lämnats ensam inne medan modern hämtade vatten, hållit en brinnande tändsticka under en soffa så att denna antändes.

Gossen kom ut utan att blifva skadad.

— n.

Den 30 sept. kl. 9,18 em. alarmerades brandkåren till Klockaregatan n:r 3.

Då brandkåren från hufvudbrandstationen och brandstationen vid Gustaf Adolfs Torg framkommo härjade elden å vinden. Medels två slangledningar

Brännskador.

Till följd af sin utmärkta verkan att förekomma uppkomsten af brännblåsor och lindra svedan har Dr P. Håkansson's Salubrin vunnit stor användning vid behandling af brännskador.

Obs! Salubrin bör alltid användas mot brännskador mer eller mindre starkt utspädd med vatten; endast vid obetydliga brännskador och kort behandlingstid kan det användas utan utspädning, läs därom i bruksanvisningen.

Partilager hos:

GUSTAF JOHNS, Göteborg.

Drottninggatan 34.

Rikstelefon 1506.

från brandpost var elden snart släckt. Skadan inskränktes till några vindskrubbar med innehåll.

— n.

* * *

Kl. 6,22 fm. den 6 okt. alarmerades brandkåren från brandskåpet vid Drottningtorget och utryckning skedde från hufvudbrandstationen samt brandstationen vid Gustaf Adolfs Torg.

Vid brandkårens ankomst rasade elden med stor häftighet i 2:dra våningen samt å vinden i ett stort byggnadskomplex, beläget vid Stampgatan och Drottningtorget.

Byggnaden, som förr användts till försörjningsinrättning, användes numera för olika ändamål. Sålunda fanns å vinden ett större möbellager och i andra våningen var inrymdt snickeriverkstäder, sockerkokeri m. m. Flera slangledningar utlades från brandpost och framdrogos mot eldhärden, dels genom den enda tillgängliga trappan, dels uppför stegar, därpå 2 mekaniska, för att på detta sätt nå eldhärden. Ångsprutan från hufvudbrandstationen jämte brandkårsafdelningen i Olskroken blefvo beordrade till eldstället. Sedan tre slangledningar utlagts från ångsprutan, så att tillsammans nio ledningar vore i verksamhet, blef elden efter en timmas arbete begränsad till en del af vinden samt det rum i andra våningen, hvarest den uppstått.

Brandkårens arbete förvärdade därigenom att en från andra våningen till vinden ledande trappa var otillgänglig. Framför dörren till trappan i andra vån. hade nämligen placerats ett större vid väggen fastspikadt skåp, hvarefter trappan uppifrån fyllts med träull och dylikt.

Elden började i ett så kalladt sockerkokeri i andra våningen och har troligtvis uppkommit genom bristfällighet i botten af den spis, hvarå sockret kokades.

De olika brandkårsafdelningarne återvände till sina stationer vid tiotiden och en befälhafvare samt 8 man kvarlämnades för eftersläckning.

— n.

* * *

Den 10 okt. kl. 3,18 em. alarmerades brandkåren till Skolgatan n:r 9 där eld utbrutit å vinden. Utryckning skedde från hufvudbrandstationen och vid dess framkomst slogo lågorna ut genom flera takfönster. Tre slangledningar från brandpost utlades, hvaraf två placerades i trapporna samt en uppför mekanisk stega till taket. Elden som ganska snart blef begränsad, hade härjat en del af vinden, i hvilken en borstbinderiverkstad var inrymd.

ALLMÄNNA- BRANDREDSKAPSÄFFÄREN Stockholm <i>E. Bergström & Co.</i> Guldmedal Stockholm 1897. Högsta pris Gelfe 1901. Statsdiplom Berlin 1901.	Specialaffär för Brandmateriel.
--	--

Här hade elden uppkommit genom att ett fotogén-kök, som användes för kokning af beck, exploderadt.

Då å vinden samlats en massa affall från borstbindningen fann elden mycket god näring i detta.

Det är ett mycket elfdarligt område där detta hus, ett tvåvånings trähus, ligger; där finns nämligen flera sådana trähus sammanbyggda, men alla sakna brandmurar så att intet finnes som häjdar elden om den bryter riktigt lös.

Vid femtiden återvände brandkären, kvarlämnade vaktmanskap.

— n.

Eldsvåda i Karlstad.

Den 11 sept. kl 11,25 em. alarmerades brandkären till Åttkantsgatan 7. Eld hade af ökad anledning uppstått i bleckslagare C. E. Englunds verkstadslokaler, ett två våningars trähus in på gården, hvilket låg tätt inklämdt mellan flera andra träbyggnader. När brandkären efter ca 4 minuter anlände till platsen, stod hela byggnaden i lågor och elden trängde äfven in i intill liggande uthus.

Genast utlades från fyra brandposter dubbla slangledningar så att elden efter 1 1/2 timmes arbete var begränsad och dämpad, men återstod ännu en god stunds arbete med eftersläckningen, på grund af att i husets bottenvåning förvarades ett mindre parti karbid som försvårade densamma. En mindre ångspruta medföljde äfven utryckningen, men behöfde ej på grund af den rikliga vattentillgången från vattenledningen användas.

Huset blef fullständigt ramponeradt invändigt, och ett flertal maskiner samt inneliggande lager förstördes, då däremot de intill liggande husen räddades. Det brunna huset var försäkradt i Städernas Allmänna Brandstodsbolag för 5,000 kronor samt inventarier och lager i Skandia för 10,000 kronor.

Såväl ortstidningarna som allmänheten har gifvit brandkären vackra vitsord för det utförda släckningsarbetet.

R — ten.

Notiser.

Inrikes.

En öfningsautomobil till brandkären i Stockholm. I sitt statsförslag för 1912 har brandchefen kapten Svinhufvud äskat ett anslag å 12,000 kr. till en öfningsautomobil för brandkären. Förut har den personal, som hittills uttagits för automobilväsendet inom brandkären, öfvats på en af motorskolorna, men brand-

ledningens afsikt är nu, att manskapet skall i största möjliga utsträckning få lära sig automobiliernas skötsel och användning. För att nå detta syfte kan man emellertid icke begagna sig af den redan befintliga automobilambulansen och ej heller af autopumpen, hvilken materiel är för dyrbar. Meningen är därför, att en särskild öfningsvagn skulle anskaffas. Anbud på leverans af den nya vagnen har ingifvits af fabriken Scania.

Befordringar vid Stockholms brandkår. Till brandkapten har antagits förste brandlöjtnanten C. G. O. S. Borgenstierna och till förste brandlöjtnant andre brandlöjtnanten Carl Gyllenhammar.

Till brandchef i Kristianstad ha stadsfullmäktige därstädes utsett Kaptenen W. Swedberg.

Till brandmästare och vice brandchef i Karlskrona har antagits överbbrandmästaren Per Adolf Nilsson i Borås. Öfriga sökande voro: brandmästarna Herman Ludvig Theodor Thomée, Eskilstuna och Karl Edvard Karlsson, Arboga, brandsergeanten Lars Konrad Söderberg, Gelfe, reservunderlöjtnanterna i flottan G. M. Asklöf och Erik Larsson, brandkorpralen Olof Lindgren, Malmö, samt brandförmännen Johannes Månsson Fjövist och Ernst Wingolf Bäcklund, Stockholm.

Belönad rådhighet vid brand. Brand- och liförsäkringsaktiebolaget Skånes styrelse har tilldelat Kamrer N. O. Tullström Ramlösa sin guldmedalj för visad rådhighet och sinnesrivaro vid en brand å Ramlösa stora hotell den 20 sistlidne augusti.

Gemensam brandstadga för landsbygden. Skånska brandkårsförbundet hade den 21 dennes sammankallat de ledande männen inom Skånes brandstodsbolag för att överlägga om hvad som ytterligare vore att göra för att få till stånd en brandstadga för landsbygden för hela riket. Mötet, som hölls under ordförandeskap af kapten C. O. Gabrielson, Hesselholm, beslöt enhälligt att utse en deputation för att hos stats- och civilministerarna anhålla om att åtgärder vidtagas för utfärdande af en dylik brandstadga.

Till medlemmar i denna deputation utsågos kapten C. O. Gabrielson och fanjunkare S. A. Denkert från Skånska brandkårsförbundet, kronofogde Ph. von Platen, Ystad, förre riksdagsman Jöns Anderson, Örs-torp, förre landbrukare J. Trulsson, Arrie, landbrukaren Kristoffer Jönsson, Ingaröd, Malmöhus län, samt friherre K. Barnekow, Romestorp, och förre landstingsman Jöns Persson, Kopparöd, Kristianstads län, med hrr J. Hansson, Trelleborg, Oskar Åkesson, Teckomatorp, och Nils Månsson, Broby, som ersättare. Uppvakningen kommer troligen att äga rum redan den 28 dennes.

Vid Hernösands brandkår har på föranstaltande af Brandchefen Nils Lindmark hållits en serie föreläsningar af karens läkare d:r H. Simkovsky.

Föreläsningarna, hafva omfattat anatomi-fysiologi-hälso- och förbandslära, samt den första hjälpen vid olycksfall af olika slag.

Föreläsningarna, som till stor del skildrats genom illustrationer och planschverk, hafva varit lärorika och intressanta. Tacksamheten till såväl föreläsare som ordnare är väl förtjänt.